

**ПИТАННЯ ЗЛУКИ ЗУНР ТА УНР НА СЕСІЇ УКРАЇНСЬКОЇ
НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ У СТАНІСЛАВІ (СІЧЕНЬ 1919 Р.) НА
СТОРІНКАХ ЧАСОПІСУ “НОВЕ ЖИТТЯ”**

1-2 січня 1919 р. Українська Національна Рада і Державний Секретаріат ЗУНР перебралися до нової тимчасової столиці – Станіслава. Часопис “Нове життя” (редактор – Ростислав Заклинський), що виходив у Станіславі, у редакційній статті “Нехай живе наш парламент!”, повідомляючи про це, стверджував, що “... вибрані українським народом мужі сходяться тут, щоби порішити важкі і назрілі питання” [1]. Серед таких назрілих питань одним із найважливіших було названо “актуальну справу злуки обох українських держав в одну Народну Республіку” [2].

4 січня 1919 р. часопис “Нове життя” подав розширений звіт із першого засідання Української Національної Ради, яке відбулося 2 січня 1919 р. “На загальне жадання – повідомлялося у звіті, – поставлено на першу точку дневного порядку справу злуки обох українських держав в одну республіку” [2]. Розгляд цього важливого питання розпочався виступом Є.Петрушевича, який закликав не “упадати під тяжістю хвилі, бо вона дала ... можливість скинути окови” [2]. Новопризначений голова Державного Секретаріату С.Голубович (він замінив К.Левицького) заявив про те, що тепер може бути оголошений “Предвступний договір між Радою державних секретарів ЗУНР та Директорією УНР про маючу наступити злуку обох українських держав в одну державну одиницю”, який був укладений 1 грудня 1918 р. у Фастові. Згодом його виголосив з трибуни Української Національної Ради керівник державного секретаріату зовнішніх справ Л.Цегельський (текст договору було надруковано в часописі “Нове життя”) [2]. Голова уряду С.Голубович зазначив, що “ціле правительство стоїть на становищі злуки” [2], а також коротко прозвітував про стан справ. С.Вітик, який узяв участь у дискусії про злуку, пристрасно заявив, що тепер “...до голосу прихोлять самі народи. Мусять впасти граничні стовпи. Треба установити переходову комісію, а ціле правління передати в руки української влади в Києві. По злуці буде наш край найбагатший. Злука конечна й з економічного боку. Мусимо проголосити її з огляду на мирову конференцію вже сьогодні. Як народи хочуть, так і Антанта мусить поступити. Не можна казати “завтра”, бо це повинно було бути “вчора”. Душа народна рветься до Києва” [2].

Більш обережну позицію зайняв державний секретар з військових справ Д.Вітовський, який, правда, виступав не як член уряду, а як депутат Національної Ради. Він застеріг проти “знесення границь до того часу, поки не буде договору

про товарооблік” і запропонував, щоб “ЗУНР задержала свою автономію доти аж в Києві зберуться Національні Збори (Конституанта)” [2]. Посол парламенту Т.Старух запропонував “справу злуки ... рішити в святочний спосіб без дебатів”, а також щоби до Директорії в Києві було включено двох представників від Галичини і “замість нового уряду утворити ліквідаційну комісію” [2]. Депутат від Косівського повіту П.Шекерик-Доників заявив, що “народ, який стільки жертв поносить, жадає злуки без застережень. Ми хочемо однако стогнати, однако радуватись, однако співати як під Чорногорою, так і на Кавказі ... Всі справи мають бути рішені в Києві” [2]. Депутат А.Крушельницький, директор української гімназії в Городенці, додав, що “повинні бути для цілої України спільні й однакові закони в земельних справах”, що “між обома частинами Української Республіки (Наддніпряниною і Галичиною) не можна творити цлової границі”, що “до спільних справ повинно належати також шкільництво” [2].

3 січня Українська Національна Рада прийняла ухвалу про злуку Західно-Української Народної Республіки з Українською Народною Республікою. “Українська Національна Рада, виконуючи право самовизначення Українського народу, – говорилось у цьому вікопомному документі, – проголошує торжественно з’єдинене з нинішнім днем Західної Української Народної Республіки з Українською Народною Республікою в одну, одноцілну суверенну Народну Республіку.

Зміряючи до найскоршого переведення сеї злуки, Українська Національна Рада затверджує передвступний договір про злуку, заключений між Західно-Українською Народною Республікою і Українською Народною Республікою дня 1 грудня 1918 р. у Хвастові, та поручає Державному Секретаріатові негайно розпочати переговори з київським правительством для сфіналізованя договору про злуку...” [3].

На честь омріяного віками еднання українського народу відбулись багатотисячні народні віча в містах і селах Галичини. 3 січня відбулося віче у Станіславові, 5 січня – у Войниллові, 8 січня – у Калуші та Тлумачі, 12 січня – в Долині та Богородчанах [4].

Тогочасні настрої галичан добре відображає редакційна стаття Ростислава Заклинського “Велика хвиля”, в якій говорилося: “Нема і не було серед українців ані одного чоловіка, що протививбися злуці обох частей України. Ріжницї проявлялися тільки в тім, як се зробити, щоби злука була повна, корисна для будучности нашого народу... Переживаємо хвилі, про котрі будучі покоління нашого народу будуть писати як про найважнійший час у новітній політичній історії українського народу. Наші потомки читатимуть про сі події з внутрішнім дрожанням дрожем – таким самим, який відчуваємо ли, переживаючи сі події... Відчуваймо сю історичну хвилю. Нехай же живійше заб’ється кожде українське серце, нехай розігнється спина, придавлена віками неволі, нехай заіскриться око бажанням волі, нехай наша енергія до боротьби з противностями скріпиться

благородним огнем національного запалу! Не чужого ми бажаєм, а свого то права! Не другим на шкоду, тільки собі самим на користь довершили ми історичного діла з'єднання українських земель" [5].

1. Нове життя . – Ч.3. – 3 січня 1919 р.
2. Там само. – Ч.4. – 4 січня 1919 р.
3. Там само. – Ч.5. – 5 січня 1919 р.
4. Там само. – Ч.9. – 12 січня; Ч.11. – 17 січня; Ч.21. – 29 січня 1919 р.
5. Там само. – Ч.6. – 7 січня 1919 р.

V.P. Pedych.

THE UKRAINIAN NATIONAL RADA'S RESOLUTION ON THE UNIFICATION OF THE WESTERN-UKRAINIAN PEOPLE'S REPUBLIC (STANISLAV, JANUARY 1919) ILLUMINATED BY THE CHRONICLE "NOVE ZHITTYA" (NEW LIFE).

The article surveys an account of the Ukrainian National Rada's resolution regarding the unification of the Western-Ukrainian People's Republic with the Ukrainian People's Republic in Stanislav (January 1919) that was published in the magazine "Nove Zhittya" (New Life).

Б.Д. Кіндратюк

УТВЕРДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ІДЕЇ СОБОРНОСТІ В ПІСНЯХ ГАЛИЦЬКИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ

Нам, українцям, особливо притаманна почуттєвість, сердечність, яку вчені іноді позначають як кордоцентричність. Вона неповторно виявляється в піснях своєрідному сплаві слів і мелодії. Тут, через прямі та метафоричні смисли словесного тексту, що багатократно підсилюються сокровеними інтонаціями і звуковими модуляціями мелодії, наш народ споконвіків виражав свої думки про Україну, прагнення до соборності.

Українська пісня в усі часи не лише вбирала та відтворювала реальне життя людей: історичні події, побут, роздуми тощо, а й допомагала нашим співвітчизникам мріяти про волю, про велику і міцну соборну державу, зміцнювала їхній дух у важкі хвилини. Особливий вплив популярних музично-поетичних творів пояснюється тим, що вони "живуть протягом цілих століть не ради свого буквального смислу, а ради того значення, котре в них може бути вкладене" (О. Потебня). Прикладом таких художніх феноменів є пісні "*Ще не вмерла Україна*", "*Ой у лузі червона калина*", "*Гей, там на горі Січ іде*" та багато інших.